

Essunga kommun

Bilaga 2 - Miljöbedömning av vattentjänstplan

Dokumenttyp
Fastställd

Detta dokument gäller för
Giltighetstid
Dokumentansvarig
Dnr

Strategi
Av Kommunfullmäktige
2024-XX-XX, §-XX
Kommunstyrelsen
Revideras varje mandatperiod
Samhällsbyggnadschef
KS 2022-377

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Avgränsning	3
3 Behov av strategisk miljöbedömning för vattentjänstplanen	3
3.1 Förutsättningar då en plan ska antas medföra betydande miljöpåverkan.....	3
3.2 Undersökning avseende betydande miljöpåverkan	4
4 Sammanfattning	7
4.1 Åtgärdsbehov	7
4.1.1 Den allmänna VA-anläggningen	7
4.1.2 VA-försörjning utanför nuvarande verksamhetsområde	8
4.1.3 VA-anläggningars funktion vid skyfall.....	8
5 Samlad bedömning.....	8
6 Beslut.....	8

1 Inledning

En kommun som upprättar eller ändrar en vattentjänstplan ska under förutsättningar som framgår av 6 kap. 3 § miljöbalken, göra en strategisk miljöbedömning. Kommunens skyldigheter att göra en strategisk miljöbedömning regleras i 6 kap. miljöbalken samt i miljöbedömningsförordning (2017:966). Avgörande för om kommunen ska göra strategisk miljöbedömning är om genomförandet av vattentjänstplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. En strategisk miljöbedömning innebär bland annat att en miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram.

2 Avgränsning

Vattentjänstplanens innehåll regleras i 6b § lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Vägledning om innehåll finns hos Svenskt Vatten, Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan - komplettering av VA-plan, 2023. Enligt vägledningen bör fokus, när det gäller kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster, ligga på VA-försörjning utanför nuvarande verksamhetsområde. Den allmänna VA-försörjningen inom verksamhetsområdet kan vara mer översiktlig och bör fokusera på större förändringar.

I vattentjänstplanen beskrivs översiktligt ett behov av åtgärder för att säkra tillgången på dricksvatten. Åtgärder som nämns är att utöka samarbetet med närliggande kommuner, inrätta vattenskyddsområden för samtliga dricksvattentäkter samt uppföra vattenreservoar för bättre redundans i systemet. Dessa åtgärder hanteras i separata processer och ingår inte i undersökningen av betydande miljöpåverkan. Inte heller kommunens underhåll av befintliga VA-anläggningar eller arbete med dagvattenhantering ingår i undersökningen av betydande miljöpåverkan.

3 Behov av strategisk miljöbedömning för vattentjänstplanen

Enligt miljöbedömningsförordningen ska vissa planer alltid antas, eller inte antas, medföra betydande miljöpåverkan. Om den aktuella planen inte omfattas av dessa förutsättningar ska frågan om betydande miljöpåverkan undersökas, se nedan.

3.1 Förutsättningar då en plan ska antas medföra betydande miljöpåverkan

Förutsättningar för när en vattentjänstplan ska antas eller inte ska antas medföra betydande miljöpåverkan anges i miljöbedömningsförordningen. Betydande miljöpåverkan ska alltid antas om genomförandet av planen kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken (så kallat Natura2000-tillstånd). Om sådant tillstånd krävs behövs inte någon ytterligare utredning, utan en strategisk miljöbedömning ska genomföras.

Betydande miljöpåverkan ska också alltid antas om planen anger förutsättningar för att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som anges i 6 § miljöbedömningsförordningen eller i bilagan till förordningen.

I den aktuella vattentjänstplanen beskrivs inga verksamheter eller åtgärder som kräver Natura2000-tillstånd. Vattentjänstplanen anger inte heller förutsättningar för att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som anges i 6 § miljöbedömningsförordningen eller bilagan till förordningen. Kommunen bedömer därför att genomförandet av vattentjänstplanen inte ska antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 2 § miljöbedömningsförordningen, utan att frågan ska undersökas, se 3.2.

3.2 Undersökning avseende betydande miljöpåverkan

Undersökning av om en plan kan antas medföra betydande miljöpåverkan innebär enligt 6 kap. 6 § miljöbalken att kommunen i ett första steg ska identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Om kommunen gör bedömningen att genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan krävs inte någon ytterligare utredning, utan en strategisk miljöbedömning ska göras. Om kommunen i stället bedömer att genomförandet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan ska kommunen i ett andra steg samråda i frågan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen.

Av 5 § miljöbedömningsförordningen framgår vad kommunen ska utgå ifrån vid identifiering av omständigheter som talar för eller emot betydande miljöpåverkan. Undersökningen redovisas i **Error! Reference source not found.**

Tabell 1 Undersökning av betydande miljöpåverkan

Att beakta vid bedömning av betydande miljöpåverkan, 5 § miljöbedömningsförordning (2017:966)	Berörs vattentjänstplanen? Om ja, innebär det risk för Betydande miljöpåverkan (BMP)			Motivering
	JA	Risk för BMP?	NEJ	
1. a) Anger planen förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftförhållanden eller genom att fördela resurser?			X	I vattentjänstplanen anges ingen tillkommande verksamhet. Den beskriver översiktligt ett behov av nya vattenskyddsområden samt behov av vattenreservoar, detta hanteras i separata processer.
1. b) Har planen betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför	X	Nej		Vattentjänstplanen utgör en del av kommunens VA-planering. I kommunens översiktsplan och strategiska plan anges bland annat mål om växande invånarantal och möjlighet att bosätta sig på landsbygden. Vattentjänstplanen innehåller kommunens långsiktiga planering för hur behovet av allmänna VA-tjänster ska tillgodoseas. Det är en del i att hantera de miljöeffekter som uppstår vid en ökad befolkningsmängd.

1. c) I vilken utsträckning har planen betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt	X	Nej		Vattentjänstplanen syftar till att säkerställa en miljö- och hälsomässigt hållbar VA-försörjning på lång sikt samt att skydda VA-anläggningar vid skyfall.
1. d) I vilken utsträckning har planen betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen	X	Nej		Vattentjänstplanen påverkar inte möjligheterna att följa miljölagstiftningen negativt. Däremot kan föreslagna utredningar identifiera åtgärder som innebär förbättrade möjligheter att följa miljölagstiftningen.
2. De miljöproblem som är relevanta för planen	X	Ja		I VA-utredningsområdet Bredöl har det konstaterats problem med spillvattenreningen. Kommunen har även fått indikation på brist på dricksvatten i utredningsområdet. Kommunen har allmänt en begränsad tillgång på dricksvatten. Den skyfallskartering som gjorts visar att det finns risk för påverkan på funktion av vissa allmänna VA-anläggningar. I vattentjänstplanen anges behov av ytterligare utredning för att klarlägga åtgärdsbehov.
3. De sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper	X	Ja		Otillräcklig rening av spillvatten belastar recipienten som i dagsläget inte når upp till gällande miljö kvalitetsnorm (MKN). Bristande tillgång på dricksvatten samt risk för påverkan på allmänna VA-anläggningar vid skyfall riskerar att medföra olägenhet för människors hälsa och miljön.

4. I vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna.	X	Nej		De miljöeffekter som uppmärksammats är relaterade till befintlig verksamhet och inte verksamhet som tillkommer i och med genomförandet av vattentjänstplanen. I vattentjänstplanen föreslås utredningar för att avhjälpa miljöeffekterna, det bedöms vara möjligt i stor utsträckning.
5. Miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper.			X	Vattentjänstplanen bedöms inte medföra några gränsöverskridande miljöeffekter.
6. Miljöeffekternas omfattning	X	Nej		Under förutsättning att utredningar och åtgärder genomförs kommer de identifierade miljöeffekterna att minska. Fortsatt utsläpp av otillräckligt renat spillvatten innebär en fortsatt belastning på recipienten samt nedströms vattenområden.
7. Riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter	X	Ja		Vid skyfall finns risk för påverkan på VA-anläggningar vilket dels kan innebära bräddningar dels brist på dricksvatten. Indikationer på brist på dricksvatten finns. Problemen kan förvärras vid låga grundvattennivåer.
8. Det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen.			X	I vattentjänstplanen anges ingen tillkommande verksamhet som tar nya mark- eller vattenområden i anspråk. Befintlig verksamhet innebär bland annat en påverkan på vattenförekomst som ej når gällande miljökvalitetsnorm.

<p>9. Påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.</p>			<p>X</p>	<p>Inom kommunen finns områden utpekade som riksintressen för kulturmiljövården, kommunikationer samt område av betydelse för totalförsvarets militära del. I kommunen finns inga Natura2000-områden eller naturreservat. En av kommunens dricksvattentäkter omfattas av vattenskyddsområde. I vattentjänstplanen anges ingen tillkommande verksamhet. Ändring av befintlig verksamhet kan komma att ske men den bedöms inte påverka skyddade områden.</p>
--	--	--	----------	--

4 Sammanfattning

Vattentjänstplanen innehåller kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses samt en bedömning av åtgärder för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

I vattentjänstplanen anges inga nya verksamheter eller åtgärder som tar mark- eller vattenområden i anspråk. Däremot anges åtgärdsbehov kopplat till identifierade risker och miljöeffekter.

4.1 Åtgärdsbehov

Sammanfattning av åtgärdsbehov samt mer detaljerad beskrivning återfinns i vattentjänstplanen kapitel 2–5.

4.1.1 Den allmänna VA-anläggningen

Vattentjänstplanen, kapitel 2. Här anges åtgärder bland annat för att säkerställa tillgången på dricksvatten. Kommunen har begränsad tillgång på dricksvatten. För att kommunen ska kunna växa enligt sin vision behöver detta lösas vilket kommer att göras genom stärkt samarbete med närliggande kommuner.

Det finns ett behov av att inrätta nya vattenskyddsområden. I samband med detta ska det beslutas om Jonslund grundvattenmagasin fortsättningsvis ska användas som dricksvattentäkt. Vid denna anläggning finns risker för inträngning av ytvatten vilket gör den känslig för förorening.

För att uppnå bättre redundans i drivvattensystemet ska en vattenreservoar uppföras. Dessa åtgärder hanteras utanför vattentjänstplanen.

4.1.2 VA-försörjning utanför nuvarande verksamhetsområde

Vattentjänstplanen, kapitel 3. Åtgärder innefattar bland annat tillsyn av enskilda anläggningar inom enskilt VA-område samt bevakning av förändringar i VA-bevakningsområden och omklassning vid behov.

Området Bredöl klassas som VA-utredningsområde. Avloppsreningsverket i Bredöl når inte upp till kraven på rening av spillvatten. Recipienten uppfyller inte gällande MKN, bland annat på grund av övergödning. Kommunen har vid ett antal tillfällen fått signaler om brist på dricksvatten i området. I detta område är det nödvändigt med en utredning av hur VA-tjänsterna ska hanteras.

Fortsatt utsläpp av spillvatten med otillräcklig rening försvårar möjligheterna att uppfylla MKN för vattenförekomsten. Bristande tillgång på dricksvatten innebär en påverkan på människors hälsa.

4.1.3 VA-anläggningars funktion vid skyfall

Vattentjänstplanen, kapitel 4. Det föreligger risk för påverkan på vissa VA-anläggningars funktion vid skyfall. Vidare utredning och analys behövs för att klargöra åtgärdsbehovet.

Icke-fungerande VA-anläggningar kan innebära till exempel bräddning av obehandlat spillvatten eller problem med dricksvattenförsörjning. Detta kan i sin tur innebära påverkan på människors hälsa och miljön.

5 Samlad bedömning

I vattentjänstplanen beskrivs översiktligt åtgärder för att säkerställa tillgången på dricksvatten samt åtgärder gällande dagvattenhantering. Dessa åtgärder hanteras utanför vattentjänstplanen och följer gällande krav för respektive process. Eventuellt behov av undersökning om betydande miljöpåverkan hanteras separat.

I vattentjänstplanen anges inga nya verksamheter eller åtgärder som tar nya mark- eller vattenområden i anspråk och som skulle kunna innebära att planen ska antas medföra betydande miljöpåverkan. De miljöeffekter som beskrivs är kopplade till befintlig verksamhet och identifierade risker. Under förutsättning att de utredningar och åtgärder som anges i vattentjänstplanen genomförs bedöms det sannolikt att miljöeffekterna kan avhjälpas. Vid en eventuell utbyggnad av utredningsområden skulle en betydande miljöpåverkan kunna uppstå. Detta sker dock inte som en direkt konsekvens av vattentjänstplanens genomförande utan som en konsekvens av genomförande av detaljplan eller bygglov. Den samlade bedömningen är att vattentjänstplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning inte behöver göras.

6 Beslut

Beslut som följer kommunens ställningstagande om att vattentjänstplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan fattas av kommunfullmäktige i samband med antagandet av vattentjänstplanen. Detta ställningstagande kommer att utgöra en bilaga till vattentjänstplanen vid antagande.